

حفاظت از میراث برای نسل آینده

حوزه های میراث: میراث طبیعی، مادی و غیرمادی

روشهای پیشنهادی:

- نقاشی از آثار داخل موزه و بناهای تاریخی،

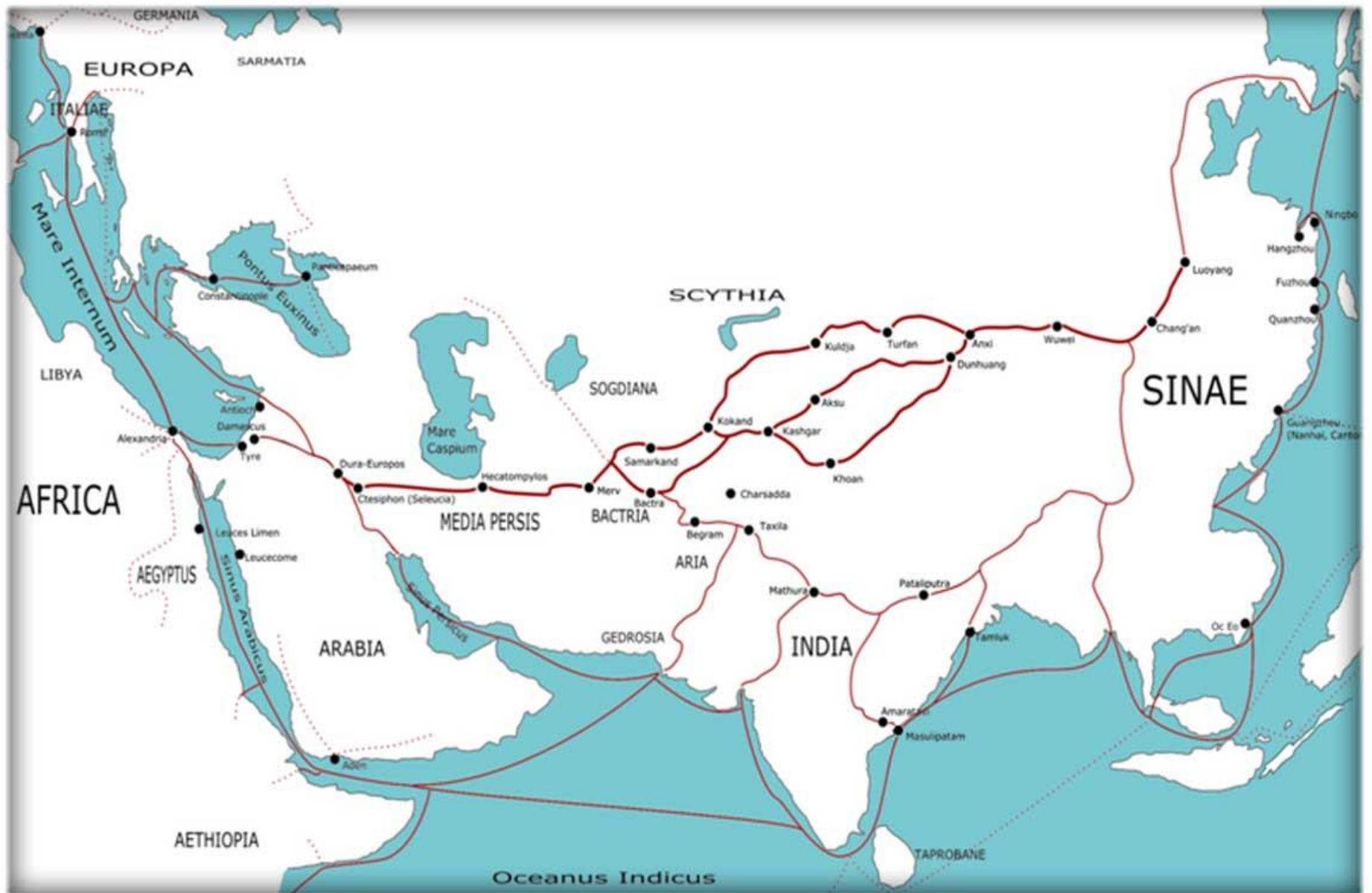
- قصه‌گویی توسط مربیان راجع به نقش‌های روی سفال و دیگر اشیای موجود در موزه.

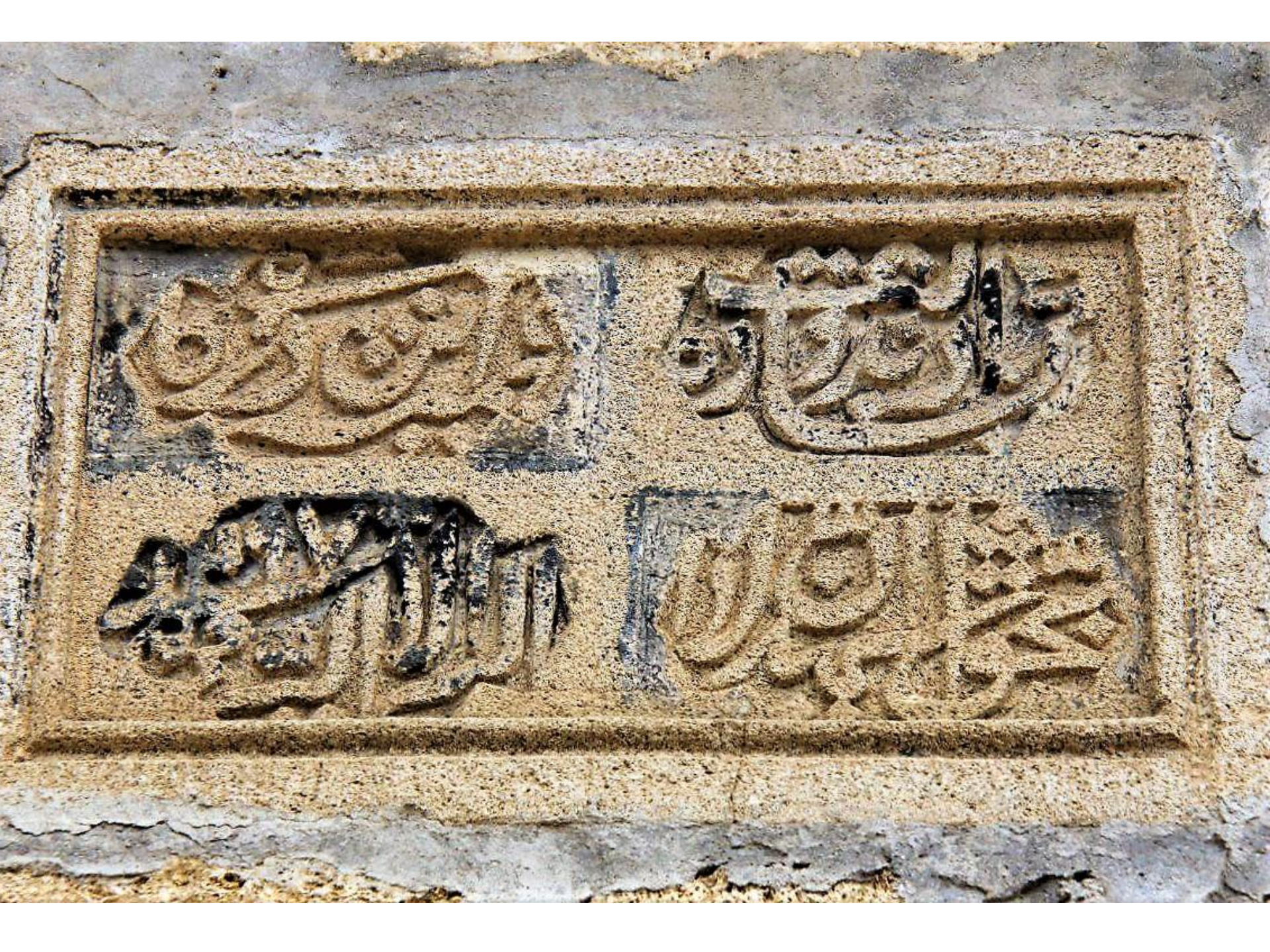
- بیان تاریخچه بناهای تاریخی و اتفاقاتی که در آنها صورت گرفته برای کودکان و نوجوانان.

- تولید برنامه های تلویزیونی در قالب انیمیشن و مسابقات در حوزه های مادی و غیرمادی.

پیشنهاد کارشناسان سایت ایما برای آشنایی کودکان با میراث و کنشگری آنها:

- روزهای ملی را جشن بگیرید و کلاس را تزئین کنید. هفته میراث، روزمعمار، روز خلیج فارس، روز حافظ
- مراسم فصلی یا جغرافیایی برگزار کنید. مانند جشنهای فصلی (مهرگان، چله، یا جغرافیایی مانند روز اصفهان، قزوین)
- مسابقه عکاسی از بناهای تاریخی و صحبت از آنها
- توسط خانواده کودکان، یک غذا یا خوراکی ملی یا محلی را به کودکان معرفی کنید (زمان، مناسبت، فایده).
- مراسم اقوام یا ملل دیگر را برگزار کنید.
- کودکان، لباس ملی یا صنایع دستی منطقه خود را معرفی کنید.
- سعی کنید بازیهای مربوط به فرهنگ بومی را به کودکان معرفی کنید.
- برنامه آشنایی با شاعران، نویسندگان و دانشمندان بومی و ملی،
- دعوت از باستانشناس، مرمتگر، موزه دار، راهنمای گردشگری در کلاس.
- نمایش تصاویر بناهای تاریخی و فرهنگی و صحبت با کودکان، خصوصا میراث جهانی.
- گفتگو درباره وندالیسم و تخریبگران میراث

德

義

忠

孝

الحمد لله الذي جعل

العلم نوراً يضيء

القلوب ويهدي

السيرات ويوصل

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ
كشاده یاد رحمت همیشه اس درگاه
بحق تشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له واشهد ان محمدا عبده
ورسوله
منصب دار بجگانه

كُنْزُ الْإِيمَانِ بِرَحْمَةِ مَوْلَانَا
بِحَقِّ نَسَمَتِهِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

کتاب و یاد و دولت مسیح این درگاه
حق این دین را لا اله الا الله

شاده باد بدولت همیشه ایران کاه { بنی اسحق } در آن آلاسه

مکتبہ
نور محمدیہ

کتابخانہ بادشاہی دولت ہمیشہ این درگاه
بہ حق اشہد ان لا الہ الا اللہ

ممسجد قفتوس / خانجو
نمازها: بامداد، پیشین، دیگر،
شام، خفتن / آبدست

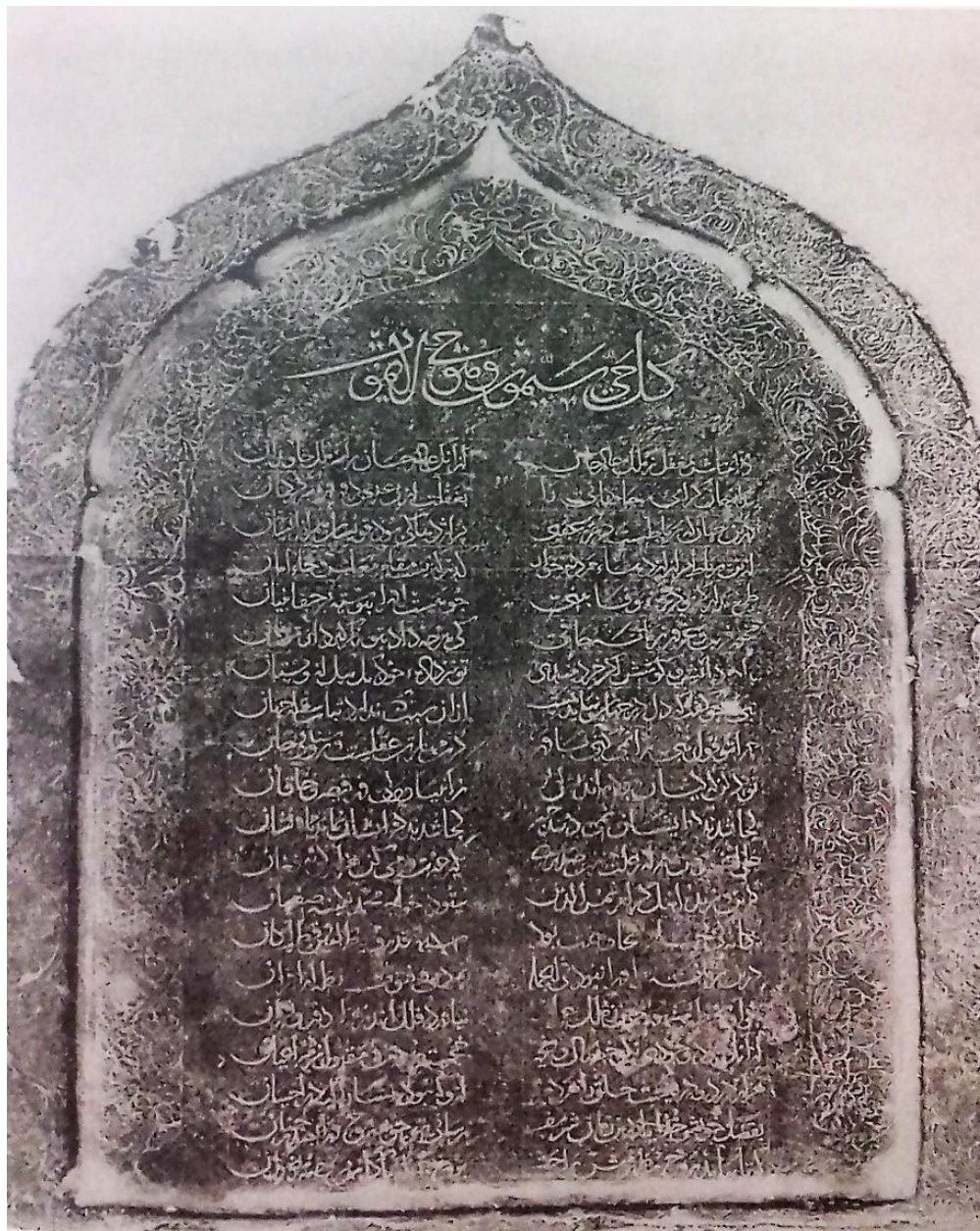

کتیبه های مسجد ققنوس بندر هانگزو- چین

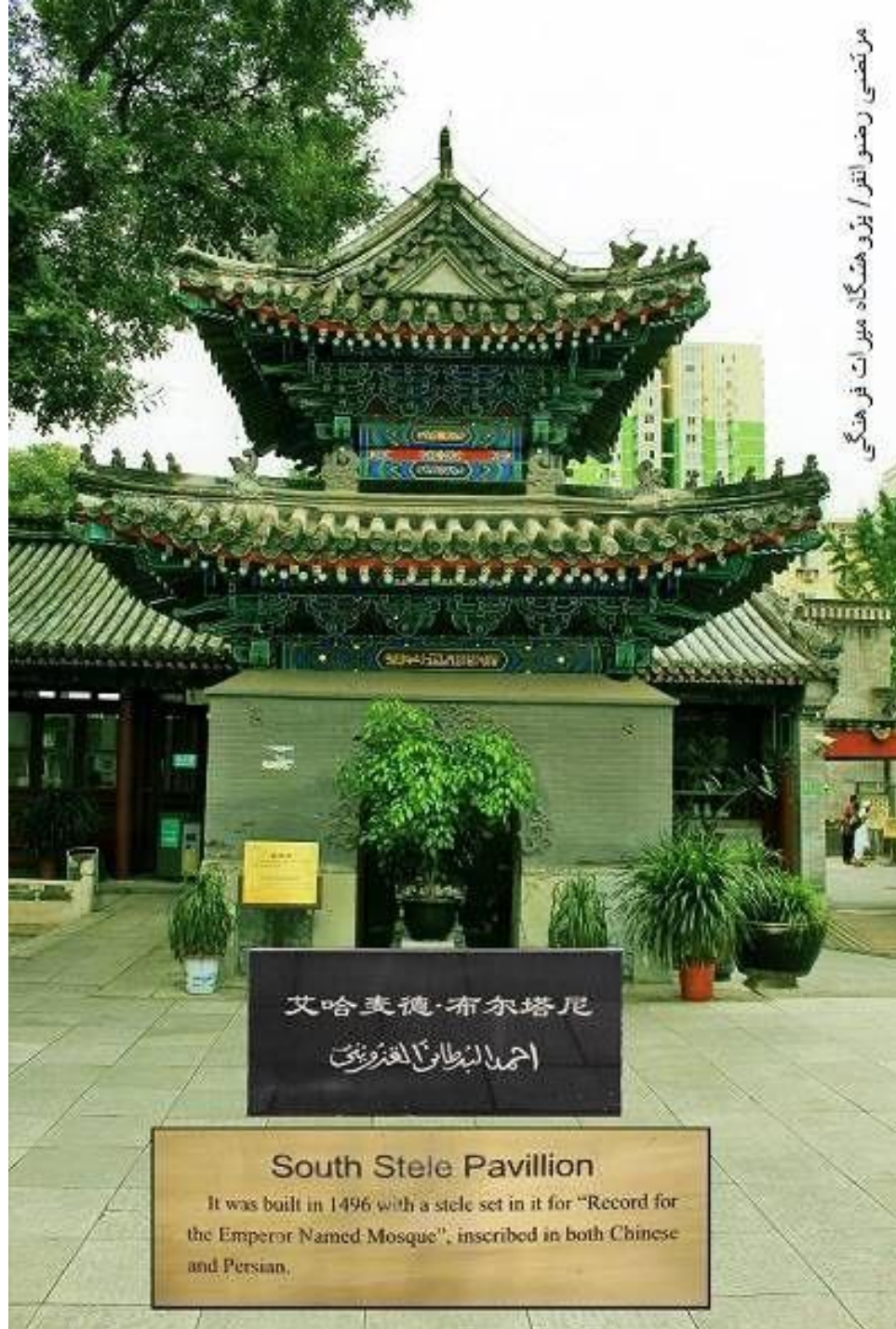
بخشی از متن کتیبه دوم:

ثنا و حمد بی پایان خدا را / که صنعش در
وجود آورد ما را
تو زیر آورده ای فرش زمین را / تو بالا
برده ای سقف سما را

تو فکر کن که کیان بوده اند پیش از تو /
ز انبیا و ولی و ز قیصر و خاقان
کجا شدند کز ایشان نمیدهند خبر /
کجا شدند کز ایشان نماند نام و نشان

مسجد نیوجیه - پکن

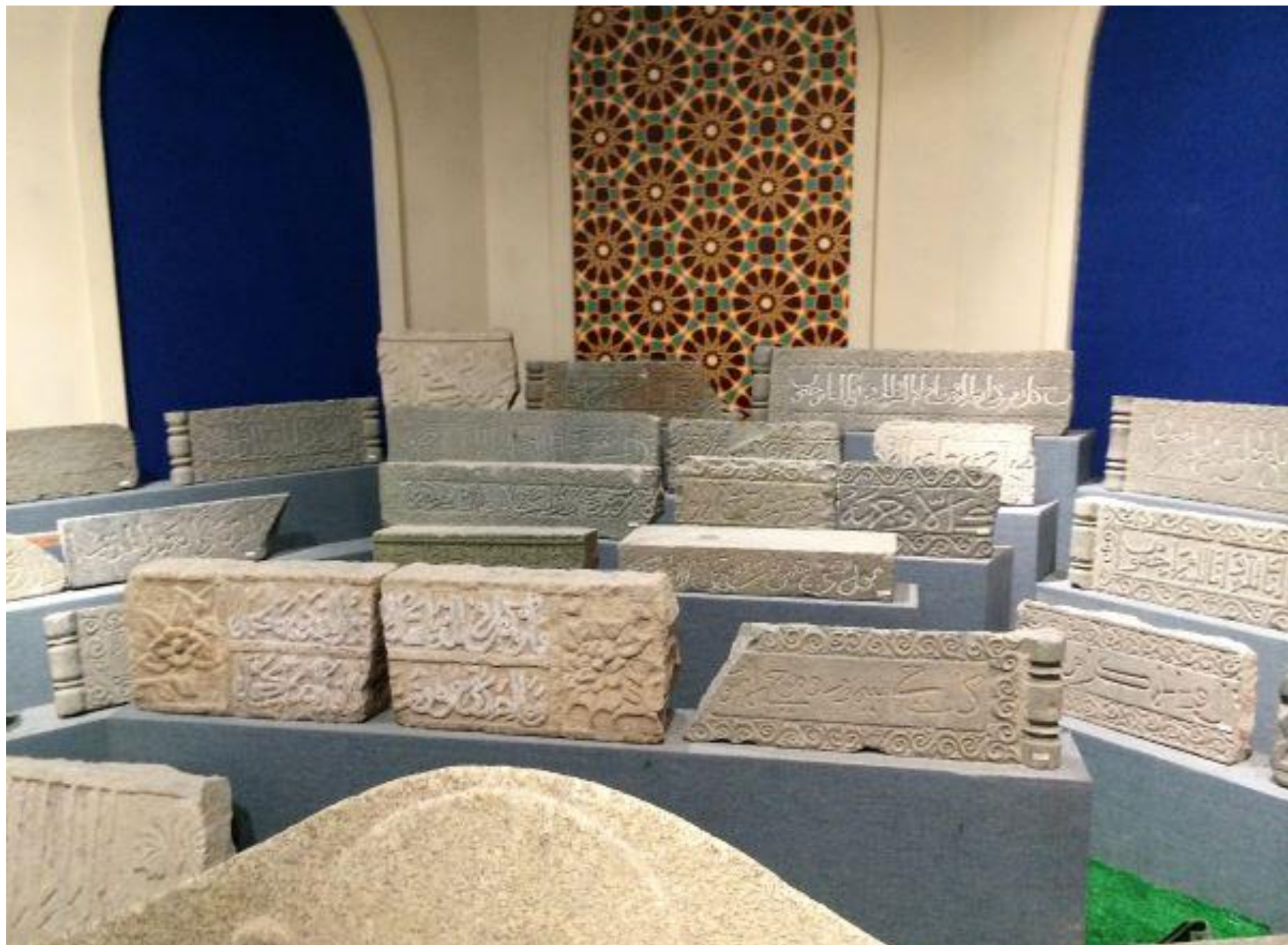

艾哈麦德·布尔塔尼

احمد البطان الغزويني

阿里·依玛顿丁

عليه القاضى عماد الدين البخاري

رضی الدین
تبریزی

瞻思丁·穆罕默德墓碑石 元代 (1271-1368)

“真主永生。他已从尘世转移至来世。瞻思丁·穆罕默德·本·
拉惹丁·塔布里兹。于……真主之月20日，赞颂真主……” (复制)

The Gravestone of Shams al-Din Muhammad b. Razi al-Din Tabrizi
Yuan Dynasty (1271-1368)

“Allah is immortal. Shams al-Din Muhammad b. Razi al-Din Tabrizi
passed from this world to the hereafter on 20... Allah, praise be to Allah...”
(replication)

قاسم اصفهانی

巴那·本·葛希姆·伊斯法罕尼墓石 北宋咸平元年(990-1000)

1936年出土于杭州西湖门外净慈寺。

“他已从尘世转移到永世，抵达至高无上真主的坟墓之下。幸福的巴士，巴那·本·葛希姆·伊斯法罕尼，愿真主宽恕他，怜悯他，饶恕他，使他安息乐园之中。时（伊斯兰历）700年。”

The Gravestone of Banan b. Ghassan Isfahani
The 13th - 14th year of the Mingling reign of the Yuan Dynasty (1332-1333)

This gravestone was found in 1936 in Fuzhou outside the Yonghegong Gate in Quanzhou.

"He has passed from this world to eternity and is now in the good place of Allah the most high. This is the fortunate martyr Banan b. Ghassan Isfahani. May Allah pardon him, have pity on him, be satisfied with him, and let him move into Paradise. 700 AH."

علي ابن عثمان
گیلانی

和加·阿里墓碑石 元正十七年(1167)

2009年出土于泉州清源山门城址。

“真主亦步，他从今世特穆尔时，抵达真主上真主的
恩惠之下。和加·阿里·本·奥斯曼·吉兰尼卒于（伊斯兰
历）728年11月13日，即11月。愿真主宽赦、宽恕他。”

The Gravestone of Khwaja Ali b. Uthman al-Jilani
The 17th year of the Chinggis empire of the Yuan Dynasty (1167)

The gravestone was found in 2009 at the Tiesheng Gate in Quanzhou.

"Allah is eternal. He has passed from this world to the hereafter and is in the
good grace of Allah. Khwaja Ali b. Uthman al-Jilani died on 13 Shawwal, 728 AH.
That is the month... may Allah have pity on him and pardon him."

کرم الله حاجی
ججرمی

بسم الله الرحمن الرحيم

The image displays a manuscript page with two lines of text in a highly stylized, geometric script. The script is characterized by vertical strokes and horizontal bars, creating a grid-like appearance. The text is written in a dark ink on a light background. The top line of text is more prominent and appears to be a title or a heading, while the bottom line is smaller and likely a subtitle or a descriptive note. The overall style is reminiscent of ancient or medieval manuscript illumination, but the script itself is highly stylized and geometric, possibly representing a form of shorthand or a specific dialect.

چيناگونگ

مسجد جامع - شهر دهلی کهنه - هندوستان

متن کتیبه:

صحن وسیع دلگشایش سجده گاه پاک زآدان معموره خاک روح فضای فیض انعام، و طیب هوای
روح افزایش از روضه رضوان حکایت کرده، و عذوبت ماء معین حوض دانشین نظافت ایمانش از
چشمه سلسبیل خیر داده، در روز جمعه دهم شوال سال هزار و شصت هجری موافق سال چهارم
از دور سیوم جلوس میمنت مائوس به ساعت خجسته.

ക്ലിസായ് സന്ത തുമാസ്
മസുഹിത സരിയായി
കറാ

موقد شیخ سخی سلطان - مولتان - پاکستان

چاقا جمال روی تو دیدن که را مجال
هر کس که دید روی تو سر بر زمین نهاد

هر کس که به درگاه تو آید به نیاز
محروم ز درگاه تو نمی گردد باز

دربار بهاء الدين زكريا

وحرکت و شکر و عزت و قدر و تقویٰ خدای مالک
آمین برکت و جلال

تابد الہی آمین

شیخ رکن الدین ابو الفتح سهروردی

وَلَا تَقْنَطُوا مِنَ الْقِيَامِ إِنَّكُمْ عَنْهَا تُرْجَوْنَ ۚ إِنَّ الشَّيْءَ لَخَبِيرٌ زَانٍ بَيْنَ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهَا يُحَاطُ ۚ
مرا زنده پسندار چوں خویشتر
بهرگز نمیرد آنکه در پیش زنده شد عشق
من آیم بحال اگر تو آئی تین
ثبت است بر جریده عالم دوام ما

مزار شریف و مسجد کبود - شهر مزار شریف - افغانستان

گویند که مرتضی علی در نجف است
در بلخ بیا، ببین چه بیت الشرف است

جامی نه عدن گوی، نه بین الجبلین
خورشید یکی و نور او هر طرف است

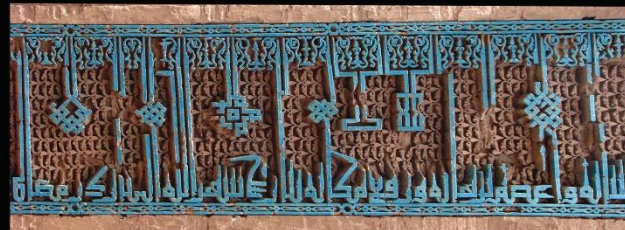

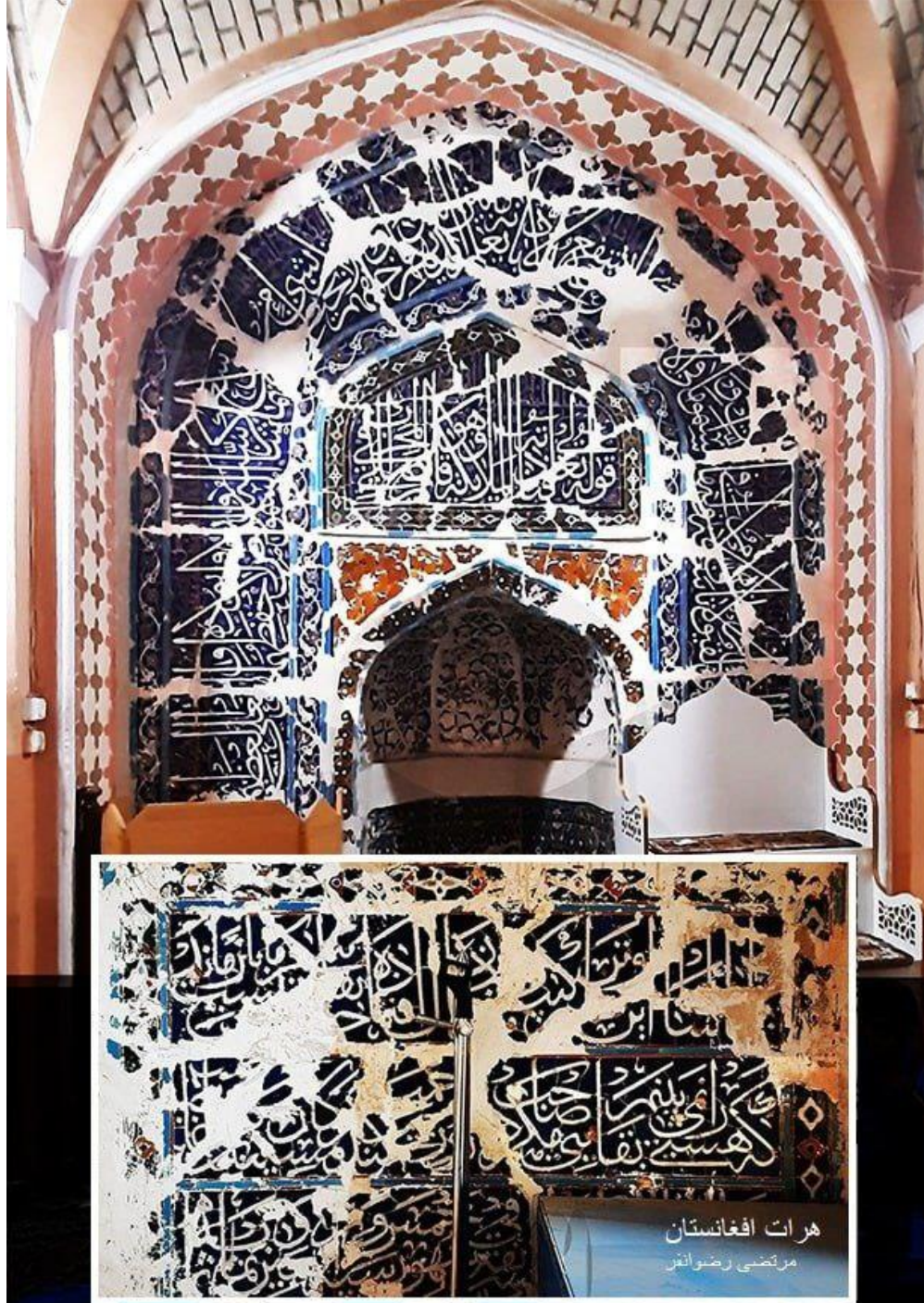
در بلخ بیا ببین چه بیت الشرف است
خورشید یکی و نور او هر طرف است

گویند که مرتضی علی در نجف است
جامی نه عدن گوی، نه بین الجبلین

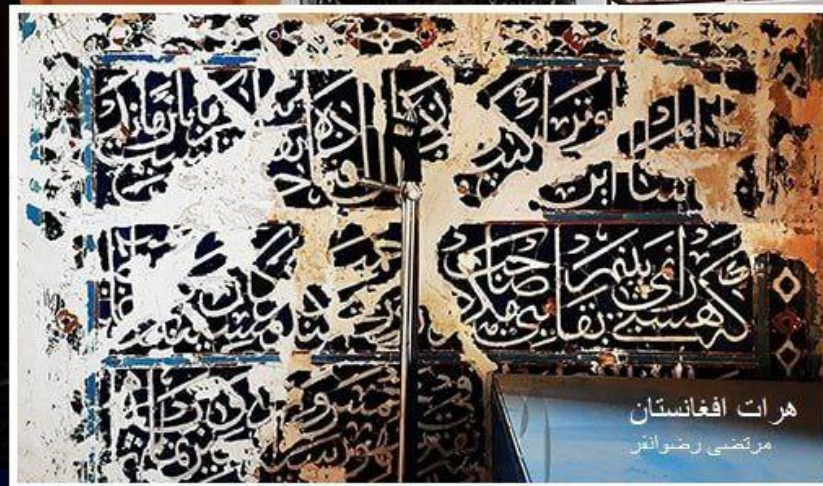

مسجد جامع - شهر هرات - افغانستان

هرات:
غرض نقشیست کز
ما باز ماند

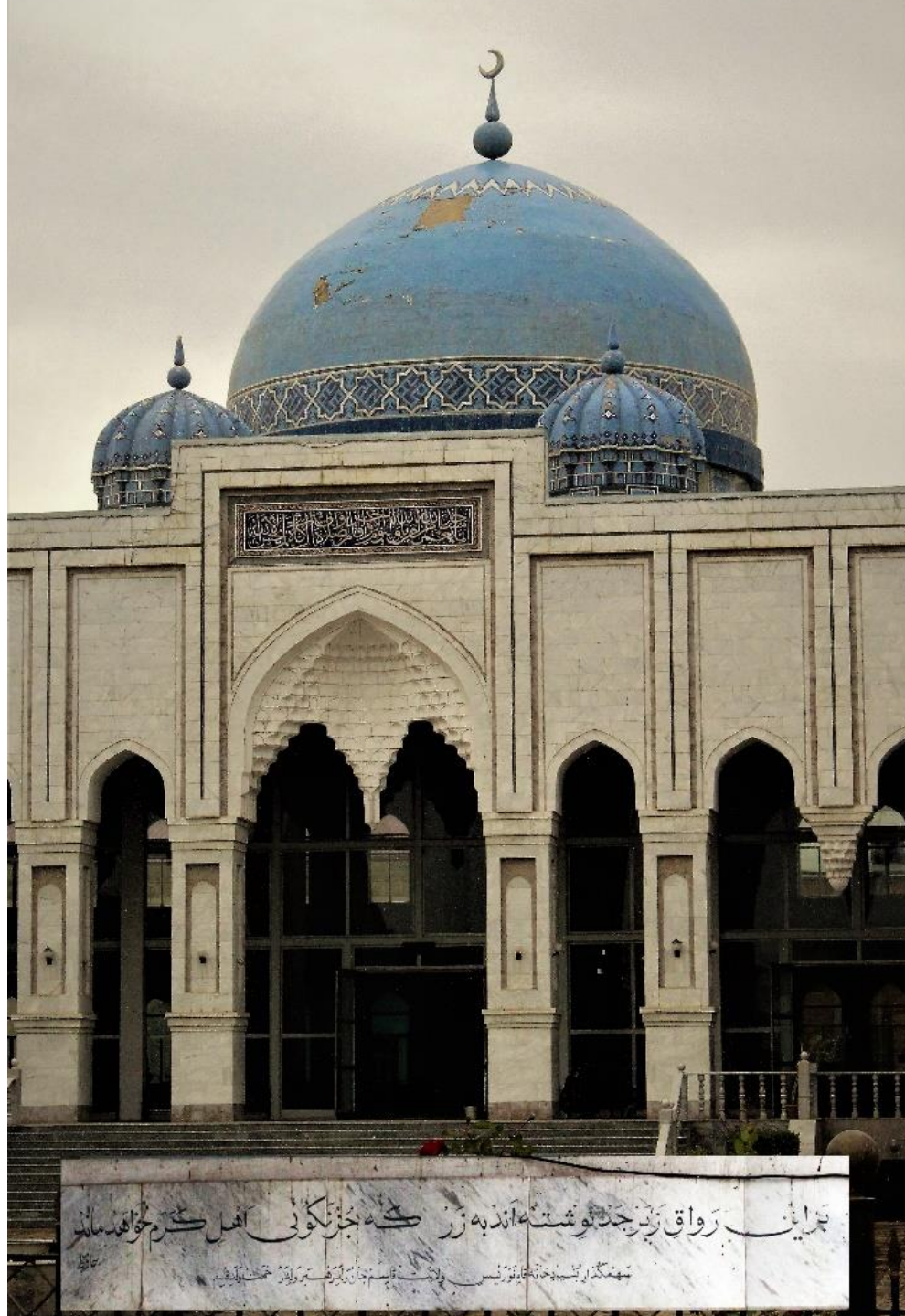
هرات افغانستان
مرتضی رضوانفر

مسجد جامع خجند

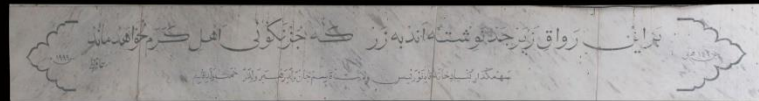
حافظ:

بدین رَواقِ زَبَرَجَدِ نوشته‌اند به زر

که «جز نکویی اهلِ کرم نخواهد ماند»

آرامگاه شیخ مصلح الدین خجند

خجند شهر و ناحیه ای در کشور تاجیکستان و مرکز ولایت سفد است. این شهر زیبا و باستانی بر کرانه رود سیحون (سیردریا) در ابتدای دره فرغانه قرار دارد. مسجد جامع شیخ مصلح الدین خجندی از اماکن مقدس و زیبای شهر خجند است که تاریخ ساخت آن به قرن ۱۳ قیامی می‌گردد. مردم از شهرهای مختلف تاجیکستان و حتی ازبکستان و قرقیزستان برای زیارت این مسجد و مقبره شیخ مصلح الدین به خجند می‌آیند.

میر سید علی همدانی کولاب

مقبره میر سید علی همدانی - شهر کولاب - تاجیکستان

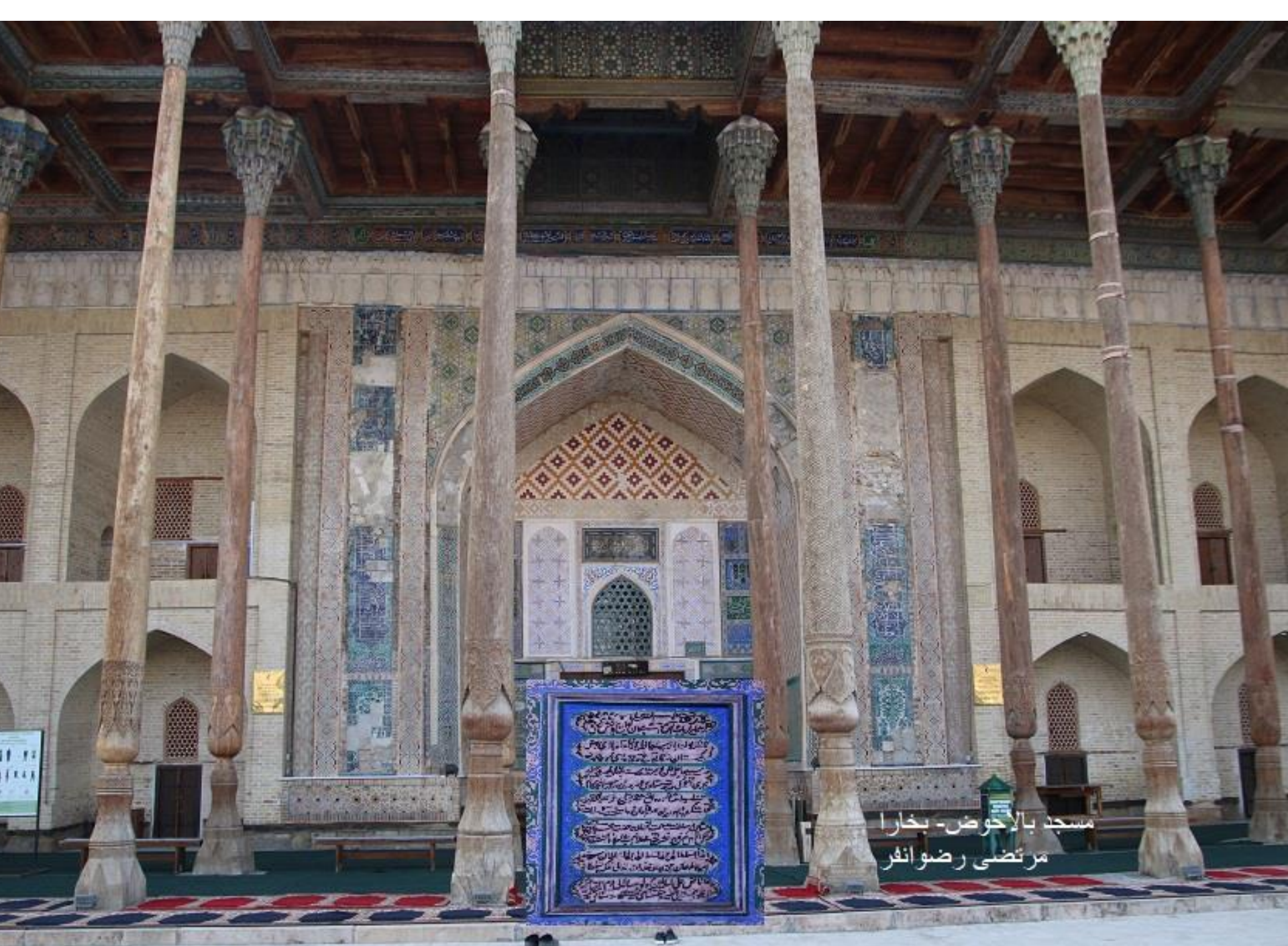
میر سید علی همدانی عارف، عالم و شاعر ایرانی قرن هشتم و از مبلغان عمده اسلام در شبه قاره هند بوده است که بیش از ۱۱۱۰ اثر به وی منسوب می باشد. شهید معظری وی را یکی از بزرگترین مبلغان اسلام در شرق جهان می‌نامد که بیش از ۱۰۰ هزار نفر توسط وی به اسلام گرویدند. سید در سال ۷۱۴ قمری در همدان به دنیا آمد در کشمیر هند رشد کرد و در کولاب تاجیکستان آرمید. دانشمندان او را با لقب سلطان العارفین، مردم کشمیر - علی ثانی و یا پانی اسلام، پرورش دادند. شاه همدان و مردم تاجیکستان حضرت امیر جان یاد میکنند. میر سید علی همدانی در رأس ۷۰۰ تن از یاران، شاگردان و پیروانش که غالباً از سادات، مشاهیر و عرفا و هنرمندانی که در شالیاری، بالندگی، سلاطینی و خوش نویسی، چیره دست بودند به کشمیر آمد و در آنجا نفوذ زیادی بدست آورد تا آنجا که به کشمیر ایران ثانی لقب دادند.

میر سید غزنی که علی ابل کجاست
گفت بزم ولایتی علی کریم همدانم
فی زان همدانم که ندانم علی را
من زان همدانم که علی را همدانم

مسجد بالآخوض - بخارا
مرتضى رضوانفر

متن کتیبه:

در ایام دوله اید پیوند نواب کامیاب سپهر رکاب شاه
طهماسب الحسینی خلد الله ملکه ایدا
حکم مطاع در تاریخ ذیقعد سه اربع و ستین و تسعمانه بنا
باتکه مالوجهاات و وجوهاات
ناحد وزی ممالک محروسه را بتخفیف و تصدق مقرر
فرموده
نواب آرا بارواج جنرات عالیات مقدسات چهارده معصوم
صلواه الله و سلاطه علیهم اجمعین هدیه کردم تغییر کننده
بلعت خدا گرفتار شود

کتیبه شاه عباس:

حکم جهان مطاع شد آنکه درینوقت بنا بر عنایت بی غایت شاهخانه
در باب شیعیان یادگوبه آتاء شیروان احسن الله الاحوالهم از ابتداء
نوشقان لیل مالوجهاات ایشان را عن رسد.
یکماه شهر رمضان المبارک سوای توجیهاتیکه اجازه داده میشود
و بتخفیف و تصدق مقرر دالستیم مستوفیان نظام کرام دیوان اعلی
این رقم علیه را در... یکماه شهر مذکور را از قبول خود برطرف
دانند و طلبی از رعایا ننمایند و کلاتر و کندخایان و ریش سفیدان
الکاء مذکور بحقیقت رسیدم.

... که اگر کسی را پنهان نموده باشند در این دنیا از ایشان بازخواست
خواهد شد و در آخرت خدمت حضرت امیرالمومنین علی این
ابومطالب علیه السلام شرمند خواهد بود تغییر کننده تخفیف
مذکور بلعت الهی و نفرین حضرت رسالت پناهی گرفتار گردد.
و باید که دستور میمون را بسنگ نقش نموده بر در مسجد جامع
نصب نمایند فی سنه ۱۰۲۴ ق

آمدی بر مسجد از بهر نماز / با حضور قلب کن راز و نیاز
با تواضع روی بر محراب کن / دیده را از خوف حق پر آب کن / ۱۳۱۲ ق
رو به قبله، قلب تو جای دگر / پس چه میخواهی جزا از دادگر
هر که دل از ماسوا دارد جدا / فیض می‌یابد ز درگاه خدا

श्री गणेशाय नमः श्री राजाजानकेश्वरी
प्रसादात्सिद्धिस्तथास्तु ॥ कनक
वनदीपनी स्वार्त्तातन्त्राकाङ्क्षा
शान्तिप्रयोगा ब्रह्माङ्गनामा कनक
नक्षत्रयोगान्न शान्तवनाप्रदं तन्त्रम्

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय
ॐ नमो भगवते वासुदेवाय
ॐ नमो भगवते वासुदेवाय
ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

الحمد لله
الذي هدانا لهذا
ما كنا لنهتدي لولا
هدى الله لنا

الحمد لله
الذي هدانا لهذا
ما كنا لنهتدي لولا
هدى الله لنا

الحمد لله
الذي هدانا لهذا
ما كنا لنهتدي لولا
هدى الله لنا

الحمد لله
الذي هدانا لهذا
ما كنا لنهتدي لولا
هدى الله لنا

الحمد لله
الذي هدانا لهذا
ما كنا لنهتدي لولا
هدى الله لنا

الحمد لله
الذي هدانا لهذا
ما كنا لنهتدي لولا
هدى الله لنا

مسجد جامع گوهریه - شهر شوشی - قره باغ (آذربایجان)

کتابه اول:

فاته کریم یحب الکرامه لعیاده المضطربین الیه المتحرلین
 علی پایه لطلب مرضاته
 از قرار وصیت فاته رضوان جایگاه گوهر آغا از وجوه اجاره
 املاک موقوفه مسجدین و مدرسین () باهتمام و کلا تعمیر
 شد.

کتابه دوم:

بخشی از کتابه مسجد
 مواجب دو نفر مودن و دو نفر خادم مسجدین و مدرسین و
 مواجب دو نفر مدرس مدرسین و حق الهی دو نفر کارگذار
 از جمله که متولیا همیشه در فیصل دادن امورات املاک
 زحمت میکشد خرج تفریه جناب سیدالشهدا در دهه عاشورا
 در مسجدین و سخن آنها بقدر اقتضای وقت که متولیا صلاح
 بدانند و هکذا در یوم تاسوعا آب قند در مساجد صرف نمایند
 و در ایام معرم الحرام و رمضان المبارک مبلغی بمصرف ارباب
 استحقاق نموده... در جنب یکی از مساجد یکباب مریض خانه
 که موسم بدارالشاء باشد جهت مرضای غریبا که جای و مامن
 نداشته باشند از همان مداخلات تعمیر نمایند....
 کمیته کنیز حضرت زهرا بانوی بیهمتا سرکار گوهر آغا سبیه
 خان خانان سید ابراهیم خان جوانشیر اللهیم اغفرلی و لوالدی
 و للمؤمنین یوم یقوم الحساب ۱۲۸۲

مسجد کبود

شهر ایروان در دوره پیش از واگذاری به روسیه نزدیک به ۱۰ مسجد و بنای مذهبی داشته است که در دوره شوروی و حکومت کمونیستی همه این بناها از میان رفته و تنها مسجد کبود که بعنوان موزه علم از آن استفاده میشد باقی مانده است این مسجد که تنها یادگار معماری ایرانی از قرن ۱۸ در ایروان است در منابع مختلف با نامهای مسجد کبود یا مسجد آبی، مسجد خانی و مسجد جامع ایروان و همچنین مسجد پارسی خوانده میشود. بر اساس کتیبه مسجد این مکان به دستور حسین علی خان، والی شهر ایروان در سال ۱۱۷۰ قیصادف با اواخر سلسله زندیه تأسیس شده است. مسجد و مدرسه آن تا سال ۱۳۰ قی فعالیت داشته است.

در مسجد سه محراب وجود دارد که بیانگر حضور پیروان مذاهب مختلف در شهر و نیاپیش مسالمت آمیز آنها بر اساس آئین خود دارد. کتیبه های سنگی مسجد از اسفهان آورده شده و به زیبایی بر روی آنان خطاطی شده است. شیوه معماری مسجد صفوی - قاجاری است

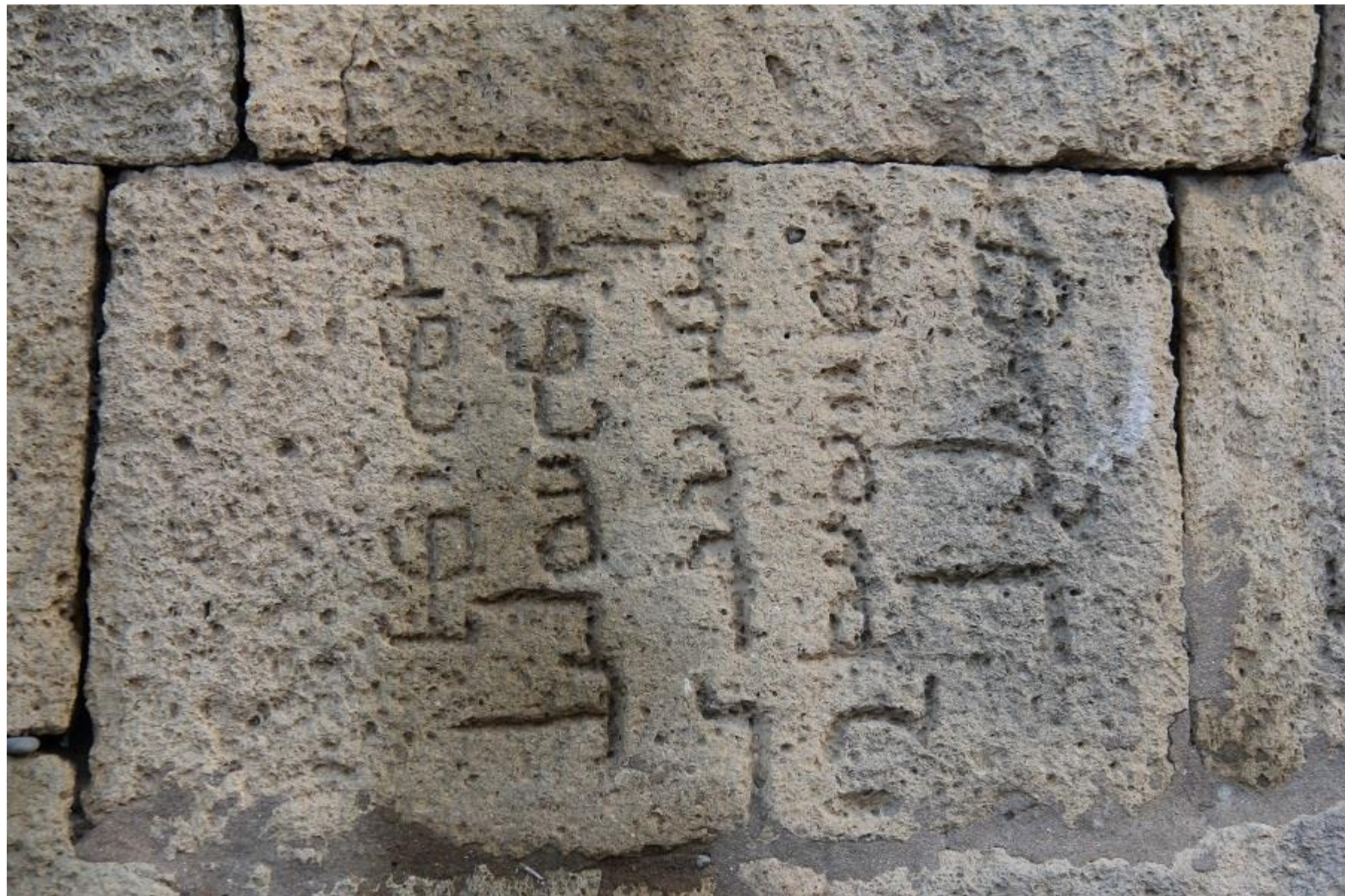

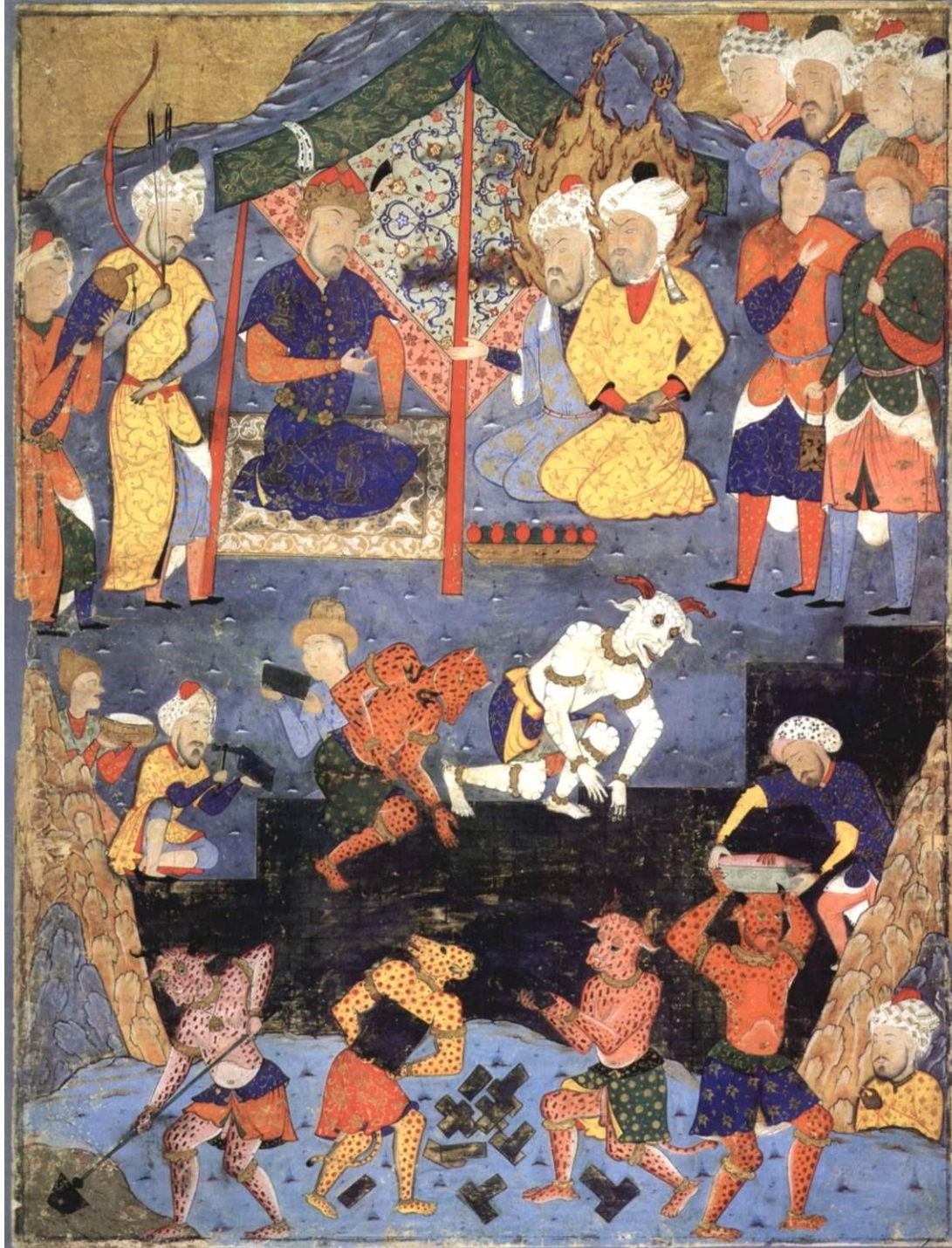
محراب سمت چپ، به خط نستعلیق و المصنای محمد ربیع اصفهانی.

مرتضی رضوانفر

مسجد جمعه - شهر دربند - قفقاز روسیه

شهر بندری دربند تنها شهر شیعه نشین روسیه و شمالی ترین شهر شیعه نشین جهان است که در جمهوری داجستان این کشور قرار دارد. این شهر در سال ۱۲۸۸ هجری (۱۸۷۱ میلادی) طبق معاهده گلستان از ایران جدا و به روسیه ملحق گردید.
مسجد جمعه دربند بموقع سنگ بنای منحصربه فرد و قدیمی ترین نمونه معماری اسلامی در قفقاز شرقی در سال ۲۰۰۴م در فهرست میراث جهانی یونسکو به ثبت رسیده است.
قدیمی ترین کتیبه مسجد که بر سردر ورودی ششگانه نصب گردیده است تاریخ ۱۱۸ هجری را نشان میدهد که بخاطر بنا حکومت امویان و هفتین سال طول امامت حضرت امام جعفر صادق (ع) میباشد.

مثنی کتیبه اول (کتیبه یادخت مسجد و تعمیر مسجد)
فادحلوها بسلام آمین
فیسنه بایده (یا) عسرا (یا) خمس من الهجرة النبوة عسی الله علیه و اله اجمعین
سنة ۱۱۵
الله و رسوله اهم من نلی محمد و نلی آل
محمد انقاد مسجد در جلدیدو هفتاد عبادت گرد
امروز بن مهورث یاری حق تعالی ۲۲۰

مثنی کتیبه دوم (کتیبه فرمان شاه عباس بنی بر تعمیر مسجد)
فرمان شاه جم شاه عباس که او را عید سکندر هست چاکر
نظام در کوش حیدرقلی سلطنت چنین سدی برگرد از فلک بر
بی تاریخ انباش که گرداند باقیال نهشتهای عید
چو پیشانی در آن سد خرد کفن نای نای سد سکندر (۲۲-۱۰۲۱)

مسجد ایاصوفیه (حوضخانه) - شهر استانبول - ترکیه

شاهنشاهی نسب پلطان مدوح المحب
فرمان روم و عرب خان احمد کشورش

عدل و کرامت منبعی شمس و الیه مطلع
در کائنات مصرعی شهبال پی مرغ و ما

مقبره مولانا - شهر قونیہ - ترکیه

موقوفه راجه بايزيد خان ميرزا محمد علي
MURTEZA BEHZAD KHAN

فی حدیث راه پر خون میکند	قصه های عشق مجنون میکند
محرم این عشق جزئی خوش نیست	مرزبان مشتری جز گوش نیست
در غم مادر و زنا بیگانه شد	رو زحما با بوز نا همراه شد

کعبه العشق باشد این مقام / هر که نالقی آمد اینجا شد تمام

مسجد کیزیمکازی - جزیره زنگبار - تانزانیا

برخی از دیوارهای مسجد کیزیمکازی

شیراز چادر قرن چهارم هجری قمری تحت فرماندهی علی ابن حسن شیرازی به سمت شرق آفریقا حرکت کردند. ابتدا در جزیره کیلوا در جنوب تانزانیا مستقر شدند و مسجدی ساختند که اکنون جزو آثار میراث جهانی تانزانیا به ثبت رسیده است. اما مسجد کیزیمکازی قدیمی ترین مسجد ایرانی است که هنوز بخوان مسجد از آن استفاده میشود. بر روی کتیبه بخراب مسجد تاریخ ۵۰۰ قمری نوشته شده است. این کتیبه همانند کتیبه ای در بندر سواکه تهیه شده است.

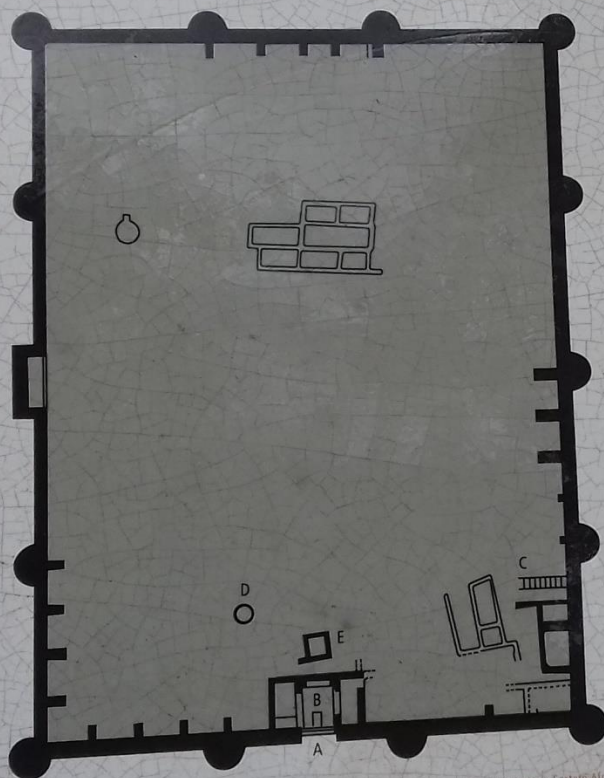
حصنی اندوگو

HUSUNI NDOGO

- A LANGO LA Kuingilia
ENTRANCE
- B LANGO LA NYUMBA
GATE HOUSE
- C NGAZI
STAIRS
- D BIRIKA LA MAJI
WATER TANK
- E KISIMA
WELL

Huenda Husuni Ndogo ilikusudiwa kuwa sehemu ya usalama kwa shughuli za biashara – nyumba ya wageni ambako wafanyabiashara wanaosafiri wanaweza kukaa na wasaidizi wao na bidhaa baada ya kupakua mitumbwi yao, na ni sehemu karibu na bahari ambako bidhaa za biashara za Kilwa zingeweza kuhifadhiwa.

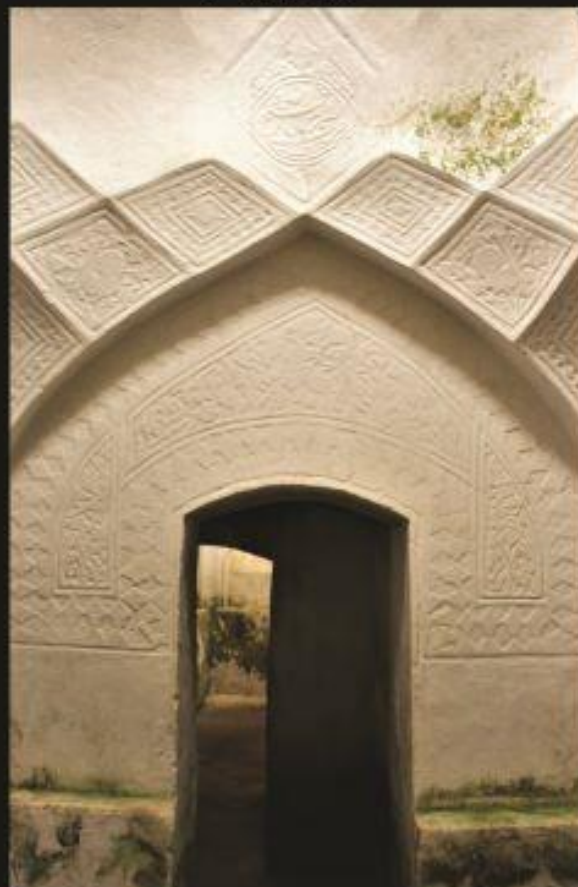
Kuta zilikuwa na minara pembeni. Ndani kuna kisima kirefu kilichojengwa kwa mawe, na birika la maji pamoja na alama za maumbo mengine yanayoashiria kuwepo kwa vyumba.

Pia hakuna uhakika juu ya mwaka wa ujenzi. Inawezekana ilijengwa katika karne ya 12 au 13, au hata karne ya 14 ilipojengwa Husuni Kubwa.

Husuni Ndogo was probably designed to provide security for commercial activities - a *caravanserai* where travelling tradesmen could stay with their attendants and merchandise after unloading their boats, and a place near the sea where the trade goods of Kilwa could be stored.

The walls had towers along the sides and at the corners. Inside, a deep, stone-lined well and a water tank survive, and signs of other structures which could have been rooms.

The date of construction is also uncertain. It may have been in the 12th or 13th centuries, or as late as the 14th century when Husuni Kubwa was built.

یك گروه ایرانی از قرن ۱۰ میلادی به مدت ۲۰۰ سال چندین دولتشهر در شرق آفریقا تأسیس نمودند که امپراتوری شوازی به نام گرفت.
این امپراتوری شامل بخشهایی از کشور های سومالی، کنتا، تانزانیا و موزامبیک بود.
پس از آن گروه های جدید ایرانی در قرن هجده تا بیستم مجدداً به شرق آفریقا مهاجرت کردند و آثار و بنا های خود را در بسیاری از شهرها و روستا ها به یادگار گذاشتند.
حمام شهرزاد در قرن ۱۹ توسط پادشاه زنگبار برای خدمت ایرانی خود ساخته شده است.
این کتیبه فارسی سمت راست، خوشنویست واکا کرونگ با کتاب شکری، زشت ساقی گل جهود در کنار بخاری

دولت شهر کائوله

یا الله/ در زمان سلطنت روزافزون پادشاه زمین و زمان شاه عباس صفوی ابن الله وردی خان غلام
با اخلاص شاه دین پناه امام قلی خان بیگلربیگی فارس و لار و کوه گیلویه و بحرین قلعه هرموز
رامفتوح ساخته این توپ را بدست آورد/ یا محمد یا علی/

MASJID BALOCH MWAMBAO

MSIKITI WA WABURUSHI

UMEJENGWA 1908